

2025

Jak připravit předškoláka na čtení

Mgr. Anežka Kejřová

Jak připravit předškoláka na čtení

PS pro podporu moderních didaktických forem a PS pro rovné příležitosti

Mgr. Anežka Kejřová

Co je třeba znát

- Oblasti, které je třeba mít vytrénované před vstupem do 1. třídy
 - Co se učí v MŠ
 - S čím můžete pracovat doma
- Rizika školní neúspěšnosti
- Elkoninova metoda jako jeden z prostředků, jak připravit děti na čtení

Nástup do 1. třídy – je velmi důležitý mezník v životě dítěte

- změna sociální role – nové prostředí, nová učitelka, noví spolužáci, nový režim
- očekávání dítěte a jeho okolí – bavit se s dítětem o tom, jakou má představu, co se asi bude dít
- emoce, nervozita – dítě může mít obavy, stres, je potřeba bavit se s ním o tom, na co se může ve škole těšit, jaké asi bude mít spolužáky atd.

Oblasti:

- **fyzická vyspělost** - unese tašku, nepotřebuje spát po obědě, grafomotorika
- **psychická vyspělost** - pozornost, paměť, ochota odložit aktuální potřebu/zájem
- **sociální zralost** - odpoutá se od rodičů, spolupracuje s pedagogem a ve skupině, sebeobsluha, samostatnost
- **vybudované rozumové dovednosti** - matematické představy, logické uvažování, paměť, ...
- **vyzrálá jazyková oblast** - výslovnost a obsahová stránka, porozumění a fonemického uvědomování

Stručný popis vývoje řeči dítěte v závislosti na věku

Věk	Rozvoj slovní zásoby	Vývoj výslovnosti
do 1 roku	Dítě rozumí jednoduchým pokynům a začíná opakovat jednoduchá slova, která slyší.	M B P A E I O U D T N J
do 2,5 let	Tvoří jednoduché věty, od 2 let se ptá "co je to", rozlišuje svou slovní zásobu.	K G H C H V F O U A U
do 3,5 let	Mluví ve větách, začíná si osvojovat gramatickou stavbu vět, ptá se "proč", rozlišuje dále slovní zásobu. Začíná se tvořit verbální (slovní) paměť.	Zvládá N D T L (i artikulačně) Bě Pě Mě Vě
do 4,5 let	Dokončuje se gramatická stavba vět, dítě již chápe děj a umí ho vyprávět.	Ř Ě Ť Vyvíjí se Č Š Ž
do 6,5 let	Dítě chápe složité děje, má již velkou slovní zásobu, gramaticky zvládá jednoduchá souvětí.	C S Z R Ř kombinace ČŠŽ a CSZ

AKL - sekretariát:
Rumunská 1, 120 00 Praha 2
sekretariat@aklcr.cz

Identifikační a platební údaje:
IČO: 41192303, ŽÚ 222 685 359 / 0800
IBAN: CZ16 0800 0000 0002 2268 5359

Poštovní adresa:
Asociace klinických logopedů - sekretariát
Rumunská 1

kontaktní formulář
mapa webu
RSS kanál

Předčtenářská gramotnost

- je soubor schopností, které předchází samotnému nácviku čtení – rozvíjí se v MŠ
- vedou k tomu, aby se dítěti v ZŠ dařilo a zvládlo porozumět čtenému textu = čtení s porozuměním

Kdy rozvíjet předčtenářskou gramotnost?

- **Kojenecký věk (0 - 1 rok)** - mluvit zpívat, houpat, reagovat na dětskou řeč (baba, mama, ...)
- **Batolecí věk (1 - 3 roky)** - pojmenovávat vše okolo, rytimizace, říkanky, „čtení knížek“,...
- **Mladší školní věk (3 - 5 let)** – poznávání své značky, „čtení knížek“, doplňování známého příběhu, nebo vyprávění dle obrázků Boudo budko, O řepě, slabikování, zpívání a nácvik básní a písní
- **Předškolní věk (5 - 6 let)** - poslech delších pohádek, převyprávění slyšeného, dějová posloupnost, určit počet slabik (analýza a syntéza), první a poslední hláska, skládání hlásek do slov, sluchová paměť

Jak rozvíjet předčtenářskou gramotnost?

- **V souladu s vývojem dítěte** – je třeba se zaměřit na věci, které v daném období jsou pro dítě dosažitelné (obecně: pohyb, kresba, modelování, zpěv, ... rozvoj v tomto věku musí být komplexní – vše spolu souvisí)
- **Nepředbíhat** – není třeba učit děti abecedu, poznat písmena, či vyjmenovat číselnou řadu do 100 nazpaměť. Když se dítě samo zeptá, tak ho v tom podpořit.

- **Pracovat s knihou** – pro dítě je přirozené, že kniha je zdrojem informací, zábavy, relaxace

Co rozvíjet?

- vše se postupně a průběžně učí v MŠ
- co mohou cvičit rodiče doma?
 - Správné vyjadřování – loď pluje (nejezdí), buchta se peče (nevaří), výraz „my“ používat v množném čísle
 - Dbát na vyjadřování v celých větách – použití sloves
 - Správně klást otázky – ne tak, aby dítě jen odpovídalo ano ne
 - Když dítě něco chce, ať si o to vhodně řekne
 - Cvičení mluvidel – nafukování tváří, bubliny do vody, přelévání z jedné tváře do druhé, odfrknutí koně, had, ...
 - Trvat na použití hlásek, které dítě už umí vyvodit – s citem

Pro čtení a psaní je potřebné vytrénovat:

- zrakové vnímání – orientace na ploše, pravolevá orientace, orientace na řádku, najdi deset rozdílů, „kimovy hry“, pexeso, najdi, co na řádek nepatří, nebo co se liší, ...)
- rychlé jmenování – hra „Double“, vyjmenuj obrázky v rychlém sledu za sebou
- grafomotorika a správný úchop - letadlo
- pozornost a paměť – „Babička šla na nákup“
- sluchové vnímání – především fonematické uvědomování = schopnost vědomě manipulovat s malými částmi slov ve slově (R-A-K)

Když se něco nedaří ...

- dýchání se zavřenou pusou (pediatr, ORL)
- chrapot u dítěte (pediatr, foniatrie)
- opožděný vývoj řeči – nutné vyloučit obtíže se sluchem, zrakem, motorikou (pediatr a další)

Vývoj řeči se ukončuje okolo 7 roku – do té doby je třeba vytrénovat potřebné

Kdy vyhledat logopeda ? – když dítě nerozumí, tak co nejdřív

– když dítě rozumí, ale nemluví, tak po 3. roce

– když dítě nějaké hlásky neříká, tak před 5. rokem

– když dítě hlásky nahrazuje špatnými, tak dříve

Jak efektivně připravit dítě na čtení?

- v MŠ probíhá stimulace v oblasti FU (součást RVP PV)
- možnost v rámci MŠ využít programu Výlet do krajiny slov a hlásek („Elkonin do školek“)
- možnost navštěvovat terapeutický program „Trénink jazykových schopností dle Elkonina“ v malé skupině / individuálně (zjistit si možnosti ve své MŠ, u logopeda, případně v adresáři lektorů na www.elkonin.cz)

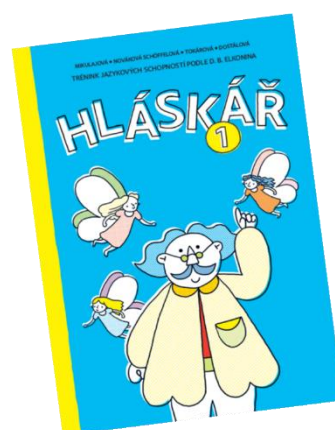
Výlet do krajiny slov a hlásek – PREVENTIVNÍ PROGRAM

TRÉNOVANÉ OBLASTI

- Rýmování
- Slabikování a délka slabik
- První hláska
- Poslední hláska
- Analýza a syntéza hlásek
- Samohlásky
- Písmeno A

Kde, kdy a jak se „Elkonin do školek“ praktikuje

- v rámci MŠ
- formou hry – pohádkový svět
- práce s chybou
- krátké aktivity 10-15 min několikrát v týdnu
- pro všechny děti ve třídě

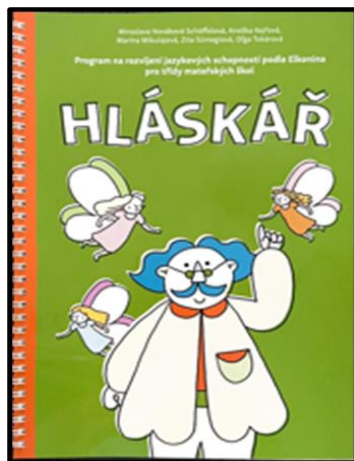

TRÉNOVANÉ OBLASTI

- Slabikování a délka slabik
 - První hláska
 - Poslední hláska
 - Analýza a syntéza hlásek
 - Samohlásky
 - Souhlásky
 - Měkké a tvrdé hlásky
 - Písmeno A

Kde, kdy a jak trénink probíhá

- v rámci MŠ (kroužek), v logopedické ambulanci, soukromě, ...
- pro děti s většími deficity v oblasti jazyka a řeči
- práce 1x týdně (či dle potřeb klienta) tak na 45 min
- malá skupinka dětí / individuálně

Děkuji za pozornost ☺ akejrova.elkonin@gmail.com